

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2024/3/НА-СТА-ТТЗ

Баянхонгор 2023 он Цахим хуудас: www.audit.mn	Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат	
	Утас: 99007576	Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn
	Ахлах аудитор	М.Алтантуяа
	Утас: 99061861	Цахим хаяг: Altantuyam@audit.gov.mn
	Ахлах аудитор:	Б.Азбаяр
	Утас: 99061429	Цахим хаяг: Azbayarb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	6
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	9
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	12
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн тайлан	14
3. Аудитын тайлан.....	15
3.1 Ерөнхий зүйл.....	15
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	15
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	15
3.4 Материаллаг байдал	16
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	16
3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө	16
3.5.2 Авлага	16
3.5.3 Бараа материал.....	17
3.5.7 Үндсэн хөрөнгө	18
Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан	19
3.5.8 Өр төлбөр	19
Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан	19
3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо	20
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	20
3.5.10 . Орлогын данс.....	20
3.5.11 Зардлын данс	21
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	22
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	23
3.8 Аудитын гол асуудал	23
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	25
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	25
3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	25
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	26
4. Аудитын илрүүлэлт	26
4.2.1 Зөвлөмж	26
5. Хавсралт 1.: Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт	27

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement.bayankhongor@audit.gov.mn

БАЯНХОНГОР АЙМГИЙН
БАЯНБУЛАГ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Д.ПҮРЭВСҮРЭН ТАНАА

2024.03.25 № 2/100
танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан.

Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Байгууллага үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулахтай холбоотой тодорхой бус байдал үүсээгүй болно.

Тайлант онд төсвийн шинэчлэлтэй холбоотойгоор ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн санхүүгийн тайлан Боловсролын ерөнхий газарт, эрүүл мэндийн төвийн тайлан Эрүүл мэндийн яаманд, соёлын төвийн тайлан Соёлын яаманд нэгтгэгдэж, тайланд хөрөнгийг шилжүүлэн бүртгэсэн байна.

D/2023-A4 Alban toot.doc

5020376

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Баянбулаг сумын Засаг дарга нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 6 зорилтын хүрээнд 45 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр тусгаж, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлтийг 92.6 хувийн гүйцэтгэлтэй тайлагнасан байна.

Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайланд толилууаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй, аудитад ажил гүйлгээг түүврийн аргыг ашиглан гүйцэтгэсэн болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

D/2023-A4 Alban toot.doc

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	551,091,549.89	1,035,926,515.35
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	281,836,524.62	674,741,214.07
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	281,836,524.62	674,741,214.07
31210	Төгрөг	281,836,524.62	674,741,214.07
31211	Төрийн сангийн харилцах	281,836,524.62	674,741,214.07
33	АВЛАГА	187,402,867.24	173,431,184.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	1,754,290.24	0
33500	Бусад авлага	0	15,719,754.00
33510	Байгууллагаас авах авлага	0	15,719,754.00
33600	Зээлийн авлага	185,648,577.00	157,711,430.00
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	185,648,577.00	157,711,430.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	185,648,577.00	157,711,430.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	81,852,158.03	187,754,117.28
35100	Түүхий эд материал	54,023,225.00	151,044,486.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	54,023,225.00	151,044,486.00
35400	Хангамжийн материал	27,828,933.03	36,709,631.28
35410	Бичиг хэргийн материал	1,260,000.00	1,002,730.00
35420	Аж ахуйн материал	9,205,905.00	8,493,405.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	310,000.00	2,724,000.00
35460	Хүнсний материал	0	3,200,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	17,053,028.03	21,289,496.28
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	915,003,996.13	1,152,053,389.20
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	915,003,996.13	1,152,053,389.20
39200	Биет хөрөнгө	866,407,796.13	1,093,429,189.20
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	800,356,683.00	820,356,683.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-237,160,568.82	-268,573,987.50
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	180,114,800.00	295,704,800.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-122,824,561.64	-135,270,871.16
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	253,354,111.00	163,124,511.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-183,991,077.63	-105,337,802.45
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	54,281,110.50	59,631,110.50
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-36,045,901.97	-39,952,551.89
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	231,399,549.00	388,403,791.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-73,076,347.31	-84,656,493.30
39300	Биет бус хөрөнгө	48,596,200.00	58,624,200.00
39301	Програм хангамж	5,760,000.00	5,760,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-480,000.00	-1,536,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	43,316,200.00	54,400,200.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	1,466,095,546.02	2,187,979,904.55
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	1,865,476.00	10,000,000.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	1,865,476.00	10,000,000.00
41300	Өглөг	1,865,476.00	10,000,000.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,748,676.00	0
41360	Бусад өглөг	116,800.00	10,000,000.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	116,800.00	10,000,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	1,464,230,070.02	2,177,979,904.55

**Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,464,230,070.02	2,177,979,904.55
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	307,031,762.00	307,031,762.00
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	307,031,762.00	307,031,762.00
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,141,226,412.06	1,854,976,246.59
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	4,105,325,289.99	1,141,226,412.06
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-2,964,098,877.93	713,749,834.53
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	15,971,895.96	15,971,895.96
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	1,466,095,546.02	2,187,979,904.55

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,879,692,439.81	2,217,584,413.70
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	341,347,250.39	654,123,024.12
110	Орлогын албан татвар	154,742,364.23	188,567,247.12
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	154,742,364.23	188,567,247.12
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	117,070,400.92	150,052,988.88
110002	Үйл ажиллагааны орлого	9,866,511.04	9,238,067.29
110003	Хөрөнгийн орлого	27,489,452.27	28,876,190.95
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	316,000.00	400,000.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	21,527,759.16	37,015,506.60
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	482,339.16	1,629,226.60
113002	Бууны албан татвар	1,110,000.00	2,505,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	19,935,420.00	32,881,280.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	165,077,127.00	428,540,270.40
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3,863,100.00	24,843,247.20
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	621,000.00	11,462,047.20
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	350,000.00	500,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,892,100.00	12,881,200.00
1181	Газрын төлбөр	1,023,627.00	1,594,226.00
118101	Газрын төлбөр	1,023,627.00	1,594,226.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	160,190,400.00	402,102,797.20
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	160,190,400.00	402,102,797.20
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	212,028,057.00	583,454,524.19
120	Нийтлэг татварын бус орлого	212,028,057.00	583,454,524.19
120003	Торгуулийн орлого	1,290,000.00	5,930,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	12,623,276.00	167,121,937.94
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	11,623,276.00	33,318,009.94
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000,000.00	133,803,928.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	168,258,331.00	248,648,242.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	29,856,450.00	161,754,344.25

13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,326,317,132.42	980,006,865.39
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	32,866,782.42	11,079,302.39
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	32,866,782.42	11,079,302.39
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	38,112,008.00	54,257,763.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,300,000.00	7,623,261.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	36,812,008.00	46,634,502.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,255,338,342.00	914,669,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	534,368,342.00	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	559,958,300.00	661,049,100.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	161,011,700.00	253,620,700.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,581,143,837.98	1,503,834,579.17
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,581,143,837.98	1,503,834,579.17
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	697,243,820.56	1,220,779,079.17
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	281,394,536.00	450,312,814.55
210101	Үндсэн цалин	281,394,536.00	326,943,639.68
210102	Нэмэгдэл	0	75,655,184.87
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0	8,580,000.00
210104	Урамшуулал	0	37,848,990.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0	1,285,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	35,551,694.34	55,513,929.14
210201	Тэтгэврийн даатгал	35,551,694.34	39,820,677.73
210202	Тэтгэмжийн даатгал	0	4,049,437.72
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	0	3,239,550.14
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	0	759,101.15
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	0	7,645,162.40
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	25,637,876.00	27,909,439.55
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,812,965.00	5,818,937.55
210302	Түлш, халаалт	21,824,911.00	21,621,002.00
210303	Цэвэр, бохир ус	0	469,500.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	45,886,245.00	43,149,149.00
210401	Бичиг хэрэг	7,459,400.00	7,430,050.00
210402	Тээвэр, шатахуун	37,311,445.00	32,204,999.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	75,000.00	855,600.00
210404	Ном, хэвлэл	257,900.00	1,011,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	782,500.00	927,500.00

Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	0	720,000.00
2105	Нормативт зардал	220,000.00	0
210502	Хоол, хүнс	220,000.00	0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,980,000.00	284,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,980,000.00	99,000.00
210604	Урсгал засвар	0	185,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4,048,000.00	8,858,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,048,000.00	8,858,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	182,520,223.00	441,823,580.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	177,959,983.00	438,367,128.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	324,240.00	310,452.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	172,000.00	176,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,564,000.00	2,970,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	120,005,246.22	192,928,166.93
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	41,540,750.00	105,058,218.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,443,000.00	9,332,300.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	74,021,496.22	78,537,648.93
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	883,900,017.42	283,055,500.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	52,508,842.00	60,945,300.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0	43,059,700.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	15,741,442.00	0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	35,367,400.00	14,585,600.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,400,000.00	3,300,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	831,391,175.42	222,110,200.00
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	812,410,742.00	222,110,200.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,731,281.42	0
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,249,152.00	0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	298,548,601.83	713,749,834.53
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	3,262,647,479.76	0
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	3,061,756,539.57	0
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	200,890,940.19	0
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-2,964,098,877.93	713,749,834.53

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31- нээрх үлдэгдэл	1,558,392,168.81	820,926,711.79	2,099,040,823.35	4,478,359,703.95
10	2022 оны 12-р сарын 31- нээрх үлдэгдэл	307,031,762.00	15,971,895.96	1,141,226,412.06	1,464,230,070.02
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	307,031,762.00	15,971,895.96	4,105,325,289.99	4,428,328,947.95
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	1,251,360,406.81	-	2,006,284,466.64	-50,030,756.00
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	0	0	0
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
8	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	2,964,098,877.93	-2,964,098,877.93
11	2023 оны 1-р сарын 1- нээрх үлдэгдэл	307,031,762.00	15,971,895.96	1,141,226,412.06	1,464,230,070.02
20	2023 оны 12-р сарын 31- наарх үлдэгдэл	307,031,762.00	15,971,895.96	1,854,976,246.59	2,177,979,904.55
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	307,031,762.00	15,971,895.96	1,141,226,412.06	1,464,230,070.02
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	0	0	0
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0	0	0	0
18	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	713,749,834.53	713,749,834.53

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,992,541,343.81	1,878,118,974.45
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	341,347,250.39	654,123,024.12
110	Орлогын албан татвар	154,742,364.23	188,567,247.12
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	154,742,364.23	188,567,247.12
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	117,070,400.92	150,052,988.88
110002	Үйл ажиллагааны орлого	9,866,511.04	9,238,067.29
110003	Хөрөнгийн орлого	27,489,452.27	28,876,190.95

**Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	316,000.00	400,000.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	21,527,759.16	37,015,506.60
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	482,339.16	1,629,226.60
113002	Бууны албан татвар	1,110,000.00	2,505,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	19,935,420.00	32,881,280.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	165,077,127.00	428,540,270.40
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	3,863,100.00	24,843,247.20
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	621,000.00	11,462,047.20
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	350,000.00	500,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,892,100.00	12,881,200.00
1181	Газрын төлбөр	1,023,627.00	1,594,226.00
118101	Газрын төлбөр	1,023,627.00	1,594,226.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	160,190,400.00	402,102,797.20
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	160,190,400.00	402,102,797.20
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	46,834,561.00	243,989,084.94
120	Нийтлэг татварын бус орлого	46,834,561.00	243,989,084.94
120003	Торгуулийн орлого	1,290,000.00	5,930,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	45,544,561.00	238,059,084.94
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	44,544,561.00	104,255,156.94
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000,000.00	133,803,928.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,604,359,532.42	980,006,865.39
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	32,866,782.42	11,079,302.39
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	32,866,782.42	11,079,302.39
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	38,112,008.00	54,257,763.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,300,000.00	7,623,261.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	36,812,008.00	46,634,502.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,533,380,742.00	914,669,800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	812,410,742.00	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	559,958,300.00	661,049,100.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	161,011,700.00	253,620,700.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,733,596,493.00	1,066,992,377.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,733,596,493.00	1,066,992,377.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	826,560,974.58	979,248,020.61
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	317,749,243.58	441,897,434.08
210101	Үндсэн цалин	252,423,500.58	264,689,535.32

**Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

210102	Нэмэгдэл	16,516,052.00	119,968,443.48
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0	8,580,000.00
210104	Урамшуулал	0	33,770,150.78
210105	Гэрээт ажлын хөлс	48,809,691.00	14,889,304.50
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	40,061,900.00	55,636,251.37
210201	Тэтгэврийн даатгал	27,286,900.00	37,642,297.57
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,193,700.00	4,503,637.95
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,555,400.00	3,551,935.56
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	638,600.00	903,307.39
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,387,300.00	9,035,072.90
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	209,212,034.00	222,165,299.71
210301	Гэрэл, цахилгаан	15,925,921.00	20,109,382.51
210302	Түлш, халаалт	190,853,113.00	197,182,927.20
210303	Цэвэр, бохир ус	2,433,000.00	4,872,990.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	40,298,015.00	41,947,980.00
210401	Бичиг хэрэг	7,010,800.00	6,215,650.00
210402	Тээвэр, шатахуун	20,505,715.00	27,633,120.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	294,500.00	730,200.00
210404	Ном, хэвлэл	1,487,000.00	1,092,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	10,000,000.00	5,507,010.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,000,000.00	770,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	19,649,800.00	19,291,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,830,000.00	99,000.00
210604	Урсгал засвар	15,819,800.00	19,192,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4,048,000.00	8,858,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,048,000.00	8,858,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	43,386,801.00	93,861,815.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	38,826,561.00	90,256,415.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	324,240.00	338,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	172,000.00	172,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,564,000.00	3,095,400.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	152,155,181.00	95,590,240.45
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	147,471,181.00	83,716,940.45
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,684,000.00	11,873,300.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	907,035,518.42	87,744,356.39
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	52,508,842.00	60,945,300.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0	43,059,700.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	15,741,442.00	0

Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	35,367,400.00	14,585,600.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,400,000.00	3,300,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	854,526,676.42	26,799,056.39
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	812,410,742.00	0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	32,866,782.42	11,079,302.39
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,249,152.00	15,719,754.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	258,944,850.81	811,126,597.45
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	175,559,477.00	418,221,908.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	175,559,477.00	418,221,908.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	175,559,477.00	418,221,908.00
220001	Барилга байгууламж	160,591,477.00	360,227,108.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	14,968,000.00	57,994,800.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-175,559,477.00	-418,221,908.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	83,385,373.81	392,904,689.45
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	198,451,150.81	281,836,524.62
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	281,836,524.62	674,741,214.07

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Хэмнэлт, хэтрэлт	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,550,845,100.00	1,287,157,281.61		
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,186,768,100.00	1,059,650,111.61	263,687,818.39	83.0
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,125,822,800.00	998,704,811.61	127,117,988.39	88.7
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	450,507,400.00	441,897,434.08	8,609,965.92	98.1
210101	Үндсэн цалин	294,380,200.00	264,689,535.32	29,690,664.68	89.9
210102	Нэмэгдэл	134,527,200.00	119,968,443.48	14,558,756.52	89.2
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0	8,580,000.00	-8,580,000.00	
210104	Урамшуулал	0	33,770,150.78	-33,770,150.78	
210105	Гэрээт ажлын хөлс	21,600,000.00	14,889,304.50	6,710,695.50	68.9
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	56,313,500.00	55,636,251.37	677,248.63	98.8
210201	Тэтгэврийн даатгал	38,293,200.00	37,642,297.57	650,902.43	98.3
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,505,100.00	4,503,637.95	1,462.05	100.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,604,000.00	3,551,935.56	52,064.44	98.6
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	901,000.00	903,307.39	-2,307.39	100.3
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,010,200.00	9,035,072.90	-24,872.90	100.3

**Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	235,563,100.00	222,165,299.71	13,397,800.29	94.3
210301	Гэрэл, цахилгаан	27,350,600.00	20,109,382.51	7,241,217.49	73.5
210302	Түлш, халаалт	202,452,500.00	197,182,927.20	5,269,572.80	97.4
210303	Цэвэр, бохир ус	5,760,000.00	4,872,990.00	887,010.00	84.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	53,701,500.00	45,417,980.00	8,283,520.00	84.6
210401	Бичиг хэрэг	10,059,100.00	9,685,650.00	373,450.00	96.3
210402	Тээвэр, шатахуун	29,132,300.00	27,633,120.00	1,499,180.00	94.9
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,500,100.00	730,200.00	769,900.00	48.7
210404	Ном, хэвлэл	1,110,000.00	1,092,000.00	18,000.00	98.4
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	11,060,000.00	5,507,010.00	5,552,990.00	49.8
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	840,000.00	770,000.00	70,000.00	91.7
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	31,700,000.00	31,690,900.00	9,100.00	100.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,500,000.00	2,498,900.00	1,100.00	100.0
210604	Урсгал засвар	29,200,000.00	29,192,000.00	8,000.00	100.0
2107	Томилолт, зочны зардал	13,295,700.00	8,858,000.00	4,437,700.00	66.6
210702	Дотоод албан томилолт	13,295,700.00	8,858,000.00	4,437,700.00	66.6
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	98,149,000.00	92,198,706.00	5,950,294.00	93.9
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	93,500,000.00	88,593,306.00	4,906,694.00	94.8
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	825,000.00	0	825,000.00	0.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	338,000.00	338,000.00	0.00	100.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	172,000.00	172,000.00	0.00	100.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,314,000.00	3,095,400.00	218,600.00	93.4
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	186,592,600.00	100,840,240.45	85,752,359.55	54.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	173,992,600.00	88,966,940.45	85,025,659.55	51.1
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,600,000.00	11,873,300.00	726,700.00	94.2
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	60,945,300.00	60,945,300.00	0.00	100.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	60,945,300.00	60,945,300.00	0.00	100.0
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	43,059,700.00	43,059,700.00	0.00	100.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	14,585,600.00	14,585,600.00	0.00	100.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,300,000.00	3,300,000.00	0.00	100.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	364,077,000.00	227,507,170.00	136,569,830.00	62.5
220001	Барилга байгууламж	364,077,000.00	227,507,170.00	136,569,830.00	62.5
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,550,845,100.00	1,401,876,032.55	148,969,067.45	90.4
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	260,284,000.00	0	260,284,000.00	0.0

**Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	260,284,000.00	0	260,284,000.00	0.0
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,085,461,500.00	1,296,536,885.61	-	119.4
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,085,461,500.00	1,042,916,185.61	211,075,385.61	96.1
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	0	253,620,700.00	-	
				253,620,700.00	
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	205,099,600.00	105,339,146.94	99,760,453.06	51.4
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	98,367,500.00	104,255,156.94	-5,887,656.94	106.0
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000,000.00	1,083,990.00	-83,990.00	108.4
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	105,732,100.00	0	105,732,100.00	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	101,796,704.17	-	
				101,796,704.17	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	216,515,491.11	-	
				216,515,491.11	
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	48	48	0.00	100.0
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2	0.00	100.0
610001	Төсвийн байгууллага	2	2	0.00	100.0
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	23	23	0.00	100.0
620001	Удирдах ажилтан	9	9	0.00	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	12	12	0.00	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	2	2	0.00	100.0
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	23	23	0.00	100.0
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10	10	0.00	100.0
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	6	6	0.00	100.0
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7	7	0.00	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	54,257,763.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	54,257,763.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	38,538,009.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	38,538,009.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	38,538,009.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	15,719,754.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	15,719,754.00
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	15,719,754.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	54,257,763.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	54,257,763.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	7,623,261.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	46,634,502.00

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгохтой холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Б.Азбаяр гүйцэтгэж ахлах аудитор М.Алтантуяа, Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баянбулаг сумын сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 03 дугаар сарын 03-ны өдөр ирүүлсэн байна.

Баянбулаг сумын Засаг даргын 1 дүгээр гарын үсгийг Засаг дарга Д.Пүрэвсүрэн, 2 дугаар гарын үсгийг санхүүгийн албаны дарга Б.Нямбүрэн нар зурж байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

аянбулаг сум нь “Төрийн үйлчилгээг хүргэх, хүний хөгжлийг хангаж уламжлалт мал аж ахуй, газар тариаланг эрчимжүүлсэн дэд бүтцэд тулгуурлан, зах зээлд өрсөлдөхүйц нутгийн шилдэг бүтээгдэхүүнтэй хангайн бүсийн тэргүүлэх сум болно” гэсэн эрхэм зорилгынхоо хүрээнд үйл ажиллагааныхаа зорилтыг тодорхойлжээ.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн байна.

Баянхонгор аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь Баянбулаг сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын 2023 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2023 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн нийт зардлын дүнг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 70 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2023 оны үр дүнгийн тайлангийн 1,371,114.6 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 13,711.1 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 9,597.8 мянган төгрөгөөр тогтоосон. Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 281,836.5 мянга, эцсийн үлдэгдэл 674,741.2 мянган төгрөг болж 392,904.7 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Төрийн сангийн харилцах дансанд байгаа мөнгөн хөрөнгө	281,836.5	674,741.2	392,904.7	100.0
Дүн	281,836.5	674,741.2	392,904.7	100.0

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 674,741.2 мянган төгрөг нь Орон нутгийн хөгжлийн сангийн дансанд 378,604.8 мянга, Сум хөгжүүлэх сангийн дансанд 156,222.9 мянга, орон нутгийн ерөнхий орлогын үлдэгдэл 139,913.5 мянган төгрөг байршиж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 187,402.9 мянга, эцсийн үлдэгдэл 173,431.2 мянган төгрөг болж 13,971.8 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 2. Авлагын үлдэгдэл / мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагсадтай холбогдсон авлага	1,754.3	-	(1,754.3)
Татаас санхүүжилтын авлага	-	-	-
Байгууллагаас авах авлага	-	15,719.7	15,719.7
Хувь хүмүүсээс авах авлага	-	-	-
Хувь хүмүүст олгосон зээл	185,648.6	157,711.4	(27,937.2)
Дүн	187,402.9	173,431.1	(13,971.8)

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт авлагын 90.9 хувь буюу 157.711.4 мянган төгрөгийг сум хөгжүүлэх сангийн авлага, 8.7 хувь буюу 15,107.9 мянган төгрөг ЗДТГ, 611.8 мянган төгрөг нь ИТХ-ын авлага байна.

Хүснэгт № 3. Авлагын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Засаг даргын Тамгын газар	425.20	15,107.90	14,682.70	8.7
ИТХ	1,329.10	611.80	(717.30)	0.4
Бага сургууль	-	-	-	-
ЭМТ	-	-	-	-
СХС	185,648.60	157,711.40	(27,937.20)	90.9
Цэцэрлэг	-	-	-	-
ЕБС	-	-	-	-
ОНХСан	-	-	-	-
НИЙТ ДҮН	187,402.90	173,431.10	(13,971.80)	100.00

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сум хөгжүүлэх сангийн авлага оны эхэнд 185,648.6 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан бөгөөд зээл 43,000.0 мянган төгрөгийн зээл олгосон бөгөөд 76,852.7 мянган төгрөгийн авлагыг барагдуулж оны эцэст 157,711.4 мянган төгрөгийн зээл, зээлийн хүүгийн авлагын үлдэгдэлтэй байна.

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 81,852.6 мянга, эцсийн үлдэгдэл 187,754.1 төгрөг болж, 105,902.0 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 4. Бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалтын материал	54,023,2	151,044,5	97.021.3
Эм боох материал	00		(00)
Бичиг хэргийн материал	1260,0	1002,7	(257.3)
Аж ахуйн материал	9205,9	8493,4	(712.5)
Сэлбэг хэрэгсэл	310,0	2724,0	2414.0
Түлш, шатах тослох материал	00		(00)
Барилгын засварын материал	00		(00)
Хүнсний материал	00	3200,0	3200
Бусад хангамжийн материал	17,053,0	21,289,5	4236.5
Мал амьтад			0
Нөөцийн бараа			
Дүн	81,852,1	187,754,1	105.902.0

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 187,754.1 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 105,902.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь ЗДТГ-т үнэ төлбөргүй авсан 161,604.0 мянган төгрөгийн Тусгай зориулалтын материал голлох нөлөөг үзүүлж байна.

Хүснэгт № 5. Бараа материалын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	1,936,1	1,936,1	00	1,03
ЗДТГ	79,916,0	185,818,0	105,902,0	98,97
Соёл	0			-
ЭМТ	0			-
Бага сургууль	0	00		0
ЕБС	0			-
Цэцэрлэг	0			-
НИЙТ ДҮН	81,852,1	187,754,1	105,902,0	100.0

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нийт нэмэгдсэн 248,422.9 мянган төгрөгийн бараа материалын 86,668.6 мянган төгрөгийн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр, 161,604.7 мянган төгрөгийн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй, 149.6 мянган төгрөгийг шилжүүлэн авсан байна.

Мөн нийт хасагдсан 142,521.0 мянган төгрөгийн 141,801.0 мянган төгрөг буюу 99.0 хувийг үйл ажиллагаанд зарцуулсан байна.

Хүснэгт № 6. Бараа материалын орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	248,422.9	Хасагдсан	142,521.0
Худалдан авсан	86,668.6	Худалдсан, зарцуулсан	141,801.0
Хандиваар	161,604.7	Шилжүүлсэн бүтцийн өөрчлөлтөөр	
Шилжүүлсэн авсан	149.6	шилжүүлсэн	
бусад		бусад	720.0

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 1,568,582.5 мянга, эцсийн үлдэгдэл 1,787,381.1 мянган төгрөг болж 218,798,7 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БИЕТ ХӨРӨНГӨ	1,568,582,4	1,787,381,1	218,798,7	100
Барилга байгууламж, орон сууц	800,356,7	820,356,7	20,000,0	9,1
Тээврийн хэрэгсэл	180,114,8	295,704,8	115,590,0	52,8
Машин тоног төхөөрөмж	253,354,1	163,124,5	(90,229,6)	0,41
Тавилга эд хогшил	54,281,1	59,631,1	5,350,0	2,4
Зам гүүрийн байгууламж	0	00	00	00
Түүх соёлын дурсгалт зүйл	0	00	00	0.0
Дуусаагүй барилга байгууламж	00	00	00	0.0
Номын фонд	0	00	00	0.0
Бусад үндсэн хөрөнгө	231,399,5	388,403,8	157,004,3	71,7
БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ	49,076,2	60,160,2	11,084,0	
Программ хангамж	5,760,0	5,760,0	00	0.0
Бусад биет бус хөрөнгө	43,316,2	54,400,2	11,084,0	0,1
НИЙТ ДҮН	1,568,582,4	1,787,381,1	218,798,7	100.0

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдлийг байгууллагаар нь авч үзвэл 98.5 хувь буюу 215,528.8 мянган төгрөгийг ЗДТГ, 1.5 хувь буюу 3,269.9 мянган төгрөгийг Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал эзэлж байна.

Хүснэгт № 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	14,788,5	18,058,4	3,269,9	1,49
ЗДТГ	1,553,793,9	1,769,322,7	215,528,8	98,51
Соёл				0.0
ЕБС				0.0
Цэцэрлэг				0.0
Эмнэлэг				0.0
Бага сургууль				0.0
НИЙТ ДҮН	1,568,582,5	1,787,381,1	218,798,7	100.0

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд 316,643,0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн бөгөөд үүний 81,7 хувь буюу 258,648,2 мянган төгрөгийг хөрөнгийн үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авсан нь голлох нөлөө үзүүлж байна

Хүснэгт 9. Үндсэн хөрөнгийн орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	316,643,0	Хасагдсан	97,844,4
Худалдан авсан	57,994,8	Худалдсан	
Хандиваар	0.00	Акталсан	97,844,4
Шилжүүлэн авсан	0,0	Шилжүүлсэн бүтцийн өөрчлөлтөөр	0
бусад	258,648,2	Бусад	

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 1,865,5 мянга, эцсийн үлдэгдэл 10,000,0 өглөгийн үлдэгдэлтэй бөгөөд 8,135,5 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 10. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР ДҮН	1,865,5	10,000,0	8,135,5	100.0
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,748,7	0	0	00
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	0	0.0		00
Байгууллагад төлөх өглөг	116,8	10,000,0	8,135,5	100
Хувь хүмүүст өгөх өглөг			-	-
Дүн	1,865,5	10,000,0	8,135,5	100.0

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант хугацааны эцэст богино хугацаат өр төлбөрийн 10,000.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэл нь ЗДТГ дээр байгаа бөгөөд энэ нь халаалтын шугамын засварын ажлын үлдэгдэлийг дутуу шилжүүлсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт № 11. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	0	0		
ЗДТГ	1,865,5	10.000,0	100	100
Соёлын төв	0		00	
ЕБС			-	-
ЭМТ				

ОНХС				0
Цэцэрлэг				
СХСан				-
ДҮН	1,865,5	10,000,0	8,134,5	100

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 1,464,230.1 мянга, эцсийн үлдэгдэл 2,177,979.9 мянган төгрөг болж, 713,749,8 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 12. Засгийн газрын хувь оролцоо /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	307,031,8	307,031,8	(0.0)	
Өмч: - төрйн			-	-
Хуримтлагдсан үр дүн	1,141,226,4	1,854,976,2	713,749,8	100
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	15,971,9	15,971,9	00	00
Дүн	1,464,230.1	2,177,979.9	713,749,8	100

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 713,749.80 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант оны үр дүнтэй холбоотой байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.10 . Орлогын данс

Сумын ИТХ-ын 2023.07.08-ны өдрийн хуралдаанаар 12/02 дугаар тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлогыг 245,308.0 мянга, хүү торгуулийн орлогыг 3,000.0 мянга, нийт 248,308.0 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Хүснэгт №13. Төвлөрүүлэх орлого /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1.Татварын орлого	245,308.00	654,113.37	408,805.37	266.6
ЦХТА рлого /суутган/	126,280.00	150,052.99	23,772.99	118.8
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	800.00	1,629.23	829.23	203.7
Бууны татвар	4,140.00	2,505.00	-1,635.00	60.5
ИОТХ	9,500.00	9,228.42	-271.58	97.1
Улсын тэмдэгтийн хураамж	7,000.00	11,462.05	4,462.05	163.7
Хадгаламжийн хүүгийн орлого	29,700.00	28,876.19	-823.81	97.2
Үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсаны орлого	3,000.00	400.00	-2,600.00	13.3
Малын тоо толгойн албан татвар	28,000.00	32,881.28	4,881.28	117.4
Газрын төлбөр	1,200.00	1,594.23	394.23	132.9
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	5,700.00	12,881.20	7,181.20	226.0
Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	28,288.00	402,102.80	373,814.80	1,421.5
ТТАМАТөлбөр	500.00	500	0.00	100.0
Газрын дуудлага худалдаа	1,200.0	0	-1,200.00	-
2.Татварын бус орлого	3,000.00	5,930.00	2,930.00	197.7

**Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

2.1.Хүү торгуулийн орлого	3,000.00	5,930.00	2,930.00	197.7
Нийт дүн	248,308.00	660,043.37	411,735.37	265.8

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 265.8 хувь буюу 411,735.4 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна. Орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого 23,772.9 мянга, Үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсаны орлого 829.2 мянга, улсын тэмдэгтийн хураамж 4,462.1 мянга, газрын төлбөр 394.2 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 7,181.2 мянга, малын тоо толгойн албан татвар 4,881.3 мянга, ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр 373,814.8 мянга, торгуулийн орлого 2,930.0 мянган төгрөгөөр тус тус давуулан биелүүлсэн байна.

Харин бууны албан татвар 1,635.0 мянга, иргэний орлого тодорхойлох татвар 271.6 мянга, хадгаламжийн хүүгийн орлого 823.8 мянган төгрөгөөр тус тус тасарсан байна.

Сум хөгжүүлэх сангийн зээл, хүүгийн төлөлтөөр тайлант онд 98,367.5 мянган төгрөгийг оруулахаар баталснаас 76,852.7 мянган төгрөгийн орлогыг оруулсан байна.

3.5.11 Зардлын данс

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70105, 70106, 70503, 71602, 71702, 71801, 71802, 72101 гэсэн кодтой 8 хөтөлбөрт зориулан 1,550,846.3 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас, 1,287,157.2 мянган төгрөгийг гүйцэтгэлээр зарцуулснаас , 1,059,650.0 мянган төгрөгийг урсгал зардалд зарцуулж 227,507.2 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд буюу ОНХС-ийн хөрөнгөөс зарцуулсан байна.

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Баянбулаг сумын Засаг дарга			0.00	#DIV/0!
2	70105 Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага	105,443.0	97,441.2	8,001.84	92.4
3	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	1,900.0	1,900.0	0.00	100.0
4	70106 Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	464,486.6	455,737.8	8,748.80	98.1
5	80106 Баг хорооны үйл ажиллагааны зардал	75,815.4	71,470.7	4,344.70	94.3
6	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	58,645.3	58,645.3	0.00	100.0
7	80305 Биеийн тамир уралдаан, тэмцээн	3,000.0	2,890.0	110.00	96.3
8	81102 Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	32,362.2	32,109.6	252.60	99.2
9	81701 Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх зардал	84,000.0	79,267.7	4,732.35	94.4
10	82212 хур хог хаягдал, орчны бохирдол	10,700.0	5,507.0	5,192.99	51.5
11	71602 Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	20,024.8	17,512.5	2,512.28	87.5
12	71702 Соёл урлаг	70,695.7	62,989.9	7,705.78	89.1
13	71801 Сургуулийн өмнөх боловсрол	40,127.0	39,596.3	530.74	98.7
14	71802 Ерөнхий боловсрол	91,262.7	90,932.2	330.50	99.6
15	70503 Орон нутгийн зорилтот орон оруулалт	75,793.0	71,857.6	3,935.40	94.8
16	83401 ОНХС-Итгэлцүүрээр тооцох	216,878.2	98,883.8	117,994.44	45.6
17	73402 ОНХС-хайгуулийн тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	6,020.4	6,020.4	0.00	100.0

18	83405 ОНХС Малын тоо толгойн албан татвар	28,000.0	13,360.0	14,640.00	47.7
19	83406 ОНХС -бусад	37,385.4	37,385.4	0.00	100.0
20	72101 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих	128,306.6	43,649.9	84,656.70	34.0
	Нийт дүн	1,550,846.30	1,287,157.18	263,689.12	

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяаны 5 төсвийн байгууллага төсвийн төслийг бэлтгэж, аймгийн СТСХ-т хүргүүлсэн бөгөөд Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2021.12.17-ний өдрийн 4/05 дугаар тогтоолоор нийт 1,550,846:3 мянган төгрөгийг баталсан байна.

Хүснэгт №14. Төсвийн төлөвлөлт байгууллагаар /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төсвийн төсөл	Анх батлагдсан төсөв	Зөрүү
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	173,586.3	94,059.2	79,527.10
Засаг даргын Тамгын газар	626,478.5	573,150.3	53,328.20
Сургууль	248,405.6	94,496.0	153,909.60
Цэцэрлэг	84,432.2	36,874.0	47,558.18
Эрүүл мэндийн төв	18,564.0	20,024.8	-1,460.80
Соёлын төв	53,441.7	70,695.7	-17,254.00
Сум хөгжүүлэх сан	127,775.6	127,775.6	0.00
Орон нутгийн хөгжлийн сан	301945.7	301,945.7	0.00
Нийт дүн	1,634,629.58	1,319,021.3	315,608.28

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрийн арга хэмжээний зардалд сумын ИТХ-ын 2022.12.19-ний өдрийн 10/04 дугаар тогтоолоор анх 1,319,021.3 мянган төгрөгөөр баталсан бөгөөд 2023.07.08-ны өдрийн 12/02 дугаар тогтоолоор 231,823.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж 1,550,845.1 мянган төгрөг болжээ.

Хүснэгт №15. Төсвийн гүйцэтгэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
ЗДТГ	729,008.3	7,056,028.2	-6,327,019.9	967.8941
ИТХ	107,343.0	99,341.2	8,001.8	92.54554
Соёлын төв	70,695.7	62,989.9	7,705.8	89.10007
Сум хөгжүүлэх сан	128,306.6	43,649.9	84,656.7	34.02
Сургууль	91,262.7	90,932.2	330.5	99.63786
Цэцэрлэг	40,127.0	39,596.3	530.7	98.67734
ЭМТ	20,024.8	17,512.5	2,512.3	87.45416
ОНХС	364,077.0	227,507.2	136,569.8	62.48875
Нийт дүн	1,550,845.1	7,637,557.3	-6,086,712.2	1,531.82

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд дээд шатны төсвийн захирагчаас хуваарилсан 7,623.3 мянга, Төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогоор 46,634.5 мянган төгрөг орж, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 38,538.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Хүснэгт 16. Нэмэлт санхүүжилтийн дансны судалгаа /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	ИТХ	ЗДТГ	НИЙТ
НИЙТ ОРЛОГО	1,300.0	52,956.7	54,257.8
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,300.0	6323.3	7,623.3
ЗГНХ,ЗДНХхөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		0	0
Төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		46,634.5	46,634.5
НИЙТ ЗАРЛАГА	1,300.0	52,956.7	54,257.8
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1300.0	37,237.0	38,538.0
Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0	15,719.7	15,719.7
Төсөвт төвлөрүүлсэн	0.0	0.0	0.0

Эх сурвалж: Баянбулаг сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Баянбулаг сумын Засаг дарга нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 6 зорилтын хүрээнд 46 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр тусгаж, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлтийг 92,6 хувийн гүйцэтгэлтэй тайлагнасан байна.

Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайланд толилууаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй, аудитад ажил гүйлгээг түүврийн аргыг ашиглан гүйцэтгэсэн болно.

3.8 Аудитын гол асуудал

Тайлант онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан нийт 1,550,845.1 мянган төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөж, гүйцэтгэлээр нийт 1,287,157.3 мянган төгрөгийг зарцуулж, 83.0 хувийн биелэлттэй байна.

Тус сум нь 15 нэр төрлийн орлогоор 248,308.00 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээс 660,043.4 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж, нийт орлого 265.8 хувь буюу 411,735.37 мянган

төгрөгөөр давж биелсэн боловч 5 нэр төрлийн 6,530.4 мянган төгрөгийн орлого тасарсан байна.

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяалагдах 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 4 байгууллагын санхүүгийн тайлан 5 улсын төсвийн байгууллагын тогтмол зардал нэгтгэгдсэн байна

Төрийн аудитын байгууллагаас Баянбулаг сумын Засаг даргын харьяа 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж 3 байгууллагын санхүүгийн тайланг түүвэр аудитад хамруулан санхүүгийн аудитыг гүйцэтгэсэн байна.

Хүснэгт №17. Төсвийн шууд захирагчийн аудитын дүн

Байгууллагын нэр	Байгууллагын тоо					Аудитын санал дүгнэлтийн төрөл					
	Хамрагдвал зохиx	Хамрагдсан	Гүйцэтгэсэн			Бүгд	Үүнээс				
			Бие дааж дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	н		Зөрчилгүй	Хязгаарла лттай	Сөрөг	Санал дүгнэлт өгөхөөс тагталзсан	
ЗДТГ	1	1	1				1				
ИТХурал	1	1			1						
ОНХС	1	1			1						
СХС	1	1			1						
НИЙТ ДҮН	4	4	1		3		1	0	0		0

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 166,305.8 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 143,803.9 мянган төгрөгийн 2 алдааг санхүүгийн тайланд залруулж, 4,000.0 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоож, 18,501.9 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага өгч, ажилласан байна. Хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт №18. Төсвийн шууд захирагчийн алдаа зөрчлийн дүн

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа зөрчлийн дүн		Үүнээс: Залруулагдаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт							
			Залруулга		Тогтоосон төлбөрийн акт		Өгсөн албан шаардлага		Өгсөн зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн зөрчил										
ХХС	1	18,501.9					1	18,501.9		
ОНХСан	1	132,719.9	1	132,719.9						
ЗДТГ	2	15,084.0	1	11,084.0	1	4,000.0				
СТА зөрчлийн дүн	4	166,305.8	2	143,803.9	1	4,000.0	1	18,501.9		
СТА-аар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал										
ЗДТГ										
НХСан										
Нийцлийн аудитын дүн										
Нийт дүн	4	166,305.8	2	143,803.9	1	4,000.0	1	18,501.9		

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэсэн

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт болон Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгаж үр дүнг баримтжуулсан.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 155 мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн байршуулсан байна.

д/д	Хугацаа	Төрөл	Мэдээлвэл зохих/удаа	Хугацаанд оруулсан	Хугацаа хоцроосон	Хугацаа болоогүй
1	Бүтэн жил	12	12	12		
2	Хагас жил	3	3	3		
3	Улирал бүр	2	8	8		
4	Сар бүр	5	60	60		
5	Тухай бүр	6	72	72		
	Нийт	28	155	155		

Эх сурвалж.Баянбулаг сумын Засаг даргын шилэн дансны цахим хуудас

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тайлант онд Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөж ажиллахыг бүх шатны төсөв захирагчид даалгасан. Уг хуулийн хэрэгжилтийг Баянбулаг сумын Засаг даргын харьяа төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгахад дараах зөрчил илрээгүй байна.

3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 6 алдаа, зөрчил илэрснээс 6 төлбөрийн акт алдаа, зөрчил давтан гаргахгүй байх 4 зөвлөмж хүргүүлсэн ба зөвлөмжийн хэрэгжилтийг сумын Засаг даргын 2023 оны 09 дугаар сарын 21-ний өдрийн 100 тоот албан бичгээр ирүүлж хэрэгжилтийг тооцсон байна. Хэрэгжилт дараах байдалтай байна.

Хүснэгт 20 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Зөвлөмж	5	38,629.3	5	38,629.3			100.0
Хариуцлага тооцох	1	0	1	0			100.0
Нийт	6	38,629.3	6	38,629.3			100.0

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал байхгүй.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар 1 зөрчил илэрэх зөрчил давтан гаргахгүй байх зөвлөмж хүргүүлээ.

4.2.1 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. БҮРТГЭЛ, ТАЙЛАГНАЛТАЙ ХОЛБООТОЙ

Илрүүлэлт: Баянбулаг сумын Засаг даргын тайланд нэгтгэгддэг төсөвт байгууллагуудын 2023 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 166,305.8 мянган төгрөгийн 4 алдаа, зөрчил илэрсэн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Өөрийн харьяанд нэгтгэгддэг төсвийн шууд захирагчдын Нягтлан бодох бүртгэлийн тайлагнал, төсвийн зарцуулалтад тавих хяналтыг сайжруулах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 06 дугаар сарын 25 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Хавсралт 1.: Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо	Аудитын нэр:	Баянбулаг сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудит	Аудитын код:	
			БНА-2024/3/НА-СТА-ТТЗ	
2023				
Шалгагдсан байгууллагын нэр:		Баянбулаг сумын Засаг дарга	Мянган төгрөг	

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
	ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар:				
1	Баянбулаг сумын Засаг даргын тайланд нэгтгэгддэг төсөвт байгууллагуудын 2023 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 166,305.8 мянган төгрөгийн 4 алдаа, зөрчил илэрсэн байна.	0	Зөвлөмж өгөв.	Төсвийн захирагч, Санхүүгийн албан дарга	Г.Доржбат, Б.Анхбаяр
ДҮН		0			

_____оОо_____